NORAKSTS
Lieta Nr.A42674007
143/AA43 – 0347 – 11/14

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2011.gada 18.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja L.Vīnkalna,
tiesneses Dz.Amerika un I.Kaļiņina,

piedaloties pie administratīvās atbildības saucamo personu *A.G.* un *N.M.* pilnvarotajam pārstāvim, pie administratīvās atbildības saucamajai personai *O.Z.* un atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes pārstāvim *M.B.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *O.Z.* (personas kods */personas kods/*), *A.G.* (personas kods */personas kods/*) un *N.M.* (personas kods */personas kods/*) sūdzību par Rīgas domes Administratīvās komisijas 2007.gada 7.augusta lēmumu Nr.D5728-8, Nr.D5728-9 un Nr.D5728-10 atcelšanu, sakarā ar *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 3.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 6.jūlijā plkst.13.40 Rīgas pilsētas Īres valdes priekšsēdētājs sastādīja nama */adrese/* (turpmāk arī – Nams vai Namīpašums) īpašniekiem *A.G.* administratīvā pārkāpuma protokolu (turpmāk arī – protokols) Nr.VĪ-07-96-vu, *N.M.* protokolu Nr.VĪ-07-97-vu un *O.Z.* protokolu Nr.VĪ-07-95-vu, kuros konstatēts, ka Nama dzīvokļa Nr.14 īrniekiem ilgstoši (trīs gadus) netiek sniegti pamatpakalpojumi (aukstais ūdens un kanalizācija), tādējādi pārkāpjot likuma „Par dzīvojamo telpu īri" $11.^3$pantu, par ko administratīvā atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – LAPK) $150.^3$pantā.

Ar Rīgas domes Administratīvās komisijas (turpmāk arī – iestāde vai atbildētājs) 2007.gada 7.augusta lēmumiem Nr.D5728-8, Nr.D5728-9 un Nr.D5728-10 (turpmāk visi kopā – Lēmumi) *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* par likuma „Par dzīvojamo telpu īri" $11.^3$panta prasību neievērošanu saukti pie administratīvās atbildības pēc LAPK $150.^3$panta, piemērojot katram naudas sodu Ls 200 apmērā.

Lēmumi pamatoti ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[1.1] *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* rakstveida paskaidrojumos norādījuši, ka viņi ir Nama kopīpašnieki. Pamatojoties uz zemesgrāmatā 2003.gada 12.jūnijā koroborēto līgumu par personālservitūta nodibināšanu, izīrētāja funkcijas attiecībā uz minēto namīpašumu pilda SIA „Tērauds, metāls un konstrukcija",

kam tādējādi ir pienākums sniegt pamatpakalpojumus īrniekam. *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* pamatpakalpojumu nesniegšanu nenoliedz, jo Nams atrodas avārijas stāvoklī, bet protokoliem nepiekrīt.

[1.2] Cietusī *I.V.* paskaidrojusi, ka Namā ir vienīgā iedzīvotāja. Trīs gadus, kopš *A.G.* kļuva par Nama kopīpašnieku, Namā nav aukstā ūdens, jo ūdens padeves caurules tika nogrieztas.

[1.3] Atbilstoši Civillikuma 1190.pantam un likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 8.pantam fakts, ka nama kopīpašnieki ir noslēguši līgumu par personālservitūta nodibināšanu ar privāto tiesību juridisko personu, nevar kalpot par pamatu īres līguma subjekta maiņai. Ar privāttiesiskā kārtā noslēgtu līgumu var nodot līdzējam tiesības un pienākumus, bet nevar deleģēt atbildību par līguma neizpildi, kas saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 8.pantu ir saistošs īpašniekam.

[1.4] Saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 11.^{3}pantu pamatpakalpojumu sniegšanas pienākums ir izīrētājam. Izskatāmajā gadījumā izīrētājs nav ievērojis likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 11.^{3}panta septīto daļu.

[2] 2007.gada 21.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemta *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* sūdzība par Lēmumu atcelšanu.

Sūdzība pamatota ar turpmākajiem argumentiem.

[2.1] Lēmumi pieņemti 2007.gada 7.augustā, taču nosūtīti *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* tikai 2007.gada 19.oktobrī, kas ir pretrunā LAPK 276.panta pirmajai daļai. Nesaņemot Lēmumus līdz 2007.gada 17.augustam, *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* radās tiesiskā paļāvība, ka viņi pie administratīvās atbildības nav saukti.

[2.2] Lēmumos ir atspoguļots tikai viens no *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* paskaidrojumos norādītajiem argumentiem, t.i, par personas, kurai ir pienākums sniegt pamatpakalpojumus, vainu. Tādēļ apšaubāms, ka atbildētājs ir iepazinies ar *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* sniegto viedokli, kas ir būtisks procesuāls pārkāpums, tādēļ Lēmumi ir atceļami.

[2.3] Nams ir avārijas stāvoklī, tāpēc nav iespējams piegādāt auksto ūdeni. Ja aukstā ūdens padeve netiktu pārtraukta, tiktu nopludināts gan Nams, gan apkārtējā teritorija, kā rezultātā tiktu nodarīts lielāks kaitējums, nekā ir radies īrniecei *I.V.*, pārtraucot ūdens padevi. Minēto apliecina Rīgas Latgales priekšpilsētas izpilddirekcijas 2006.gada 5.decembra brīdinājums Nr.4.2/ILP-06-1172-vp.

[2.4] Jau 2000.gada 17.oktobrī (pirms denacionalizācijas) atbildētājs, veicot dzīvokļa Nr.13a apsekošanu, konstatēja, ka Namā jāveic kapitālais remonts. Savukārt to nav iespējams veikt, īrniekiem turpinot lietot dzīvojamās telpas.

[2.5] Izīrētājs, kura funkcijas, pamatojoties uz 2003.gada 14.marta līgumu par personālservitūta nodibināšanu, pilda SIA „Tērauds, metāls un konstrukcija", veicis likumā paredzētos pasākumus īrnieces *I.V.* interešu aizsardzībai – likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 28.^{4}pantā noteiktajā kārtībā īrniecei piedāvāta cita īrējama līdzvērtīga dzīvojamā telpa, kurā tiek nodrošināta iespēja saņemt pamatpakalpojumus.

[2.6] No likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 11.[3]panta septītās daļas izriet, ka izīrētājs un pakalpojumu sniedzējs var būt dažādas personas, un šajā gadījumā aizliegums pārtraukt pamatpakalpojumu sniegšanu ir attiecināms tieši uz to sniedzēju.

No līguma par pesonālservitūta nodibināšanu ar SIA „Tērauds, metāls un konstrukcija" nepārprotami izriet, ka Nams nodots SIA „Tērauds, metāls un konstrukcija" faktiskajā valdījumā un tā pati savā vārdā slēdz līgumu ar pašvaldības uzņēmumu „Rīgas Ūdens" par ūdens piegādes un kanalizācijas pakalpojumu sniegšanu.

[2.7] Piemērotā naudas soda summa ir Ls 600, kas neatbilst LAPK 153.[3]panta maksimālās sankcijas apmēram, jo vairāku kopīpašnieku kopējās atbildības apmērs nevar pārsniegt likumā paredzēto vienīgā īpašnieka atbildības maksimālo apmēru.

[2.8] Atbildētāja izdarītie lietderības apsvērumi ir absolūti formāli.

[3] Atbildētājs paskaidrojumā par sūdzību norāda, ka to neatzīst un uzskata par noraidāmu, Lēmumā minētos argumentus papildinot ar turpmākajiem.

[3.1] Apstāklis, ka Lēmumi nosūtīti ar nokavēšanos, neietekmē to spēkā esamību. LAPK 276.panta pirmās daļas neievērošana nav ietekmējusi Lēmumu pārsūdzēšanas kārtību un termiņus, tātad iestādes kļūda nav radījusi *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* nelabvēlīgas sekas. Arī izbeidzot administratīvā pārkāpuma lietvedību, adresātam par to ir jāpaziņo, tādēļ nav pamatota norāde uz tiesiskās paļāvības principu.

[3.2] Nama tehniskais stāvoklis nav pasliktinājies acumirklīgi, bet gan ilglaicīgas ārējo spēku iedarbības rezultātā, par ko *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* bija zināms. Šādi apstākļi neizslēdz viņu atbildību par tiesiskā pienākuma nepildīšanu.

Saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 40.panta trešo daļu izīrētājs ir atbildīgs par dzīvojamās mājas inženierkomunikācijām. Sabojātas inženierkomunikācijas, kuras izīrētājam bija pienākums savest kārtībā, nevar būt par pamatu tiesiskā pienākuma, proti, pamatpakalpojumu nesniegšanai.

Apstāklis, ka starp *O.Z.*, *A.G.*, *N.M.* un SIA „Tērauds, metāls un konstrukcijas" ir noslēgts līgums par personālservitūta nodibināšanu, nemaina nedz līguma objekta īpašnieku statusu, nedz īres tiesisko attiecību puses (Civillikuma 1190.pants).

[3.3] Administratīvais sods piemērots katram pārkāpējam individuāli. Lai gan nama kopīpašnieki ir atbildīgi solidāri par deliktu, kas cēlies trešajai personai no kopīpašuma, par pārkāpumiem publisko tiesību jomā nav piemērojama civiltiesiska atbildība.

O.Z., *A.G.* un *N.M.* atsevišķi tika piemērots naudas sods par pārkāpumu pārkāptās tiesību normas sankcijas ietvaros. Uzliktais sods nav summējams ar citām personām uzliktajiem naudas sodiem.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 3.marta spriedumu Lēmumi atstāti negrozīti, bet *O.Z., A.G.* un *N.M.* sūdzība noraidīta. Spriedums pamatots šādi.

[4.1] Saskaņā ar LAPK par pierādījumiem šajā lietā var kalpot protokoli, personu paskaidrojumi, liecinieku liecības, sastādītie ziņojumi, kā arī citi dokumenti.

[4.2] Lietā konstatēti turpmāk norādītie faktiskie apstākļi.

[4.2.1] 2001.gada 19.novembrī starp *I.V.* un namu pārvaldi „Grīziņkalns" noslēgts neterminēts dzīvojamās telpas īres līgums par dzīvokļa Namā īri (turpmāk – Īres līgums) (*lietas 42. – 44.lapa*).

Saskaņā ar Īres līguma 1.2.punktu dzīvoklī Nr.14 ir krāsns apkure, kanalizācija, ūdensvads, gāze, elektrība.

[4.2.2] Ar Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2003.gada 13.marta lēmumu īpašuma tiesības uz zemi, ēkām un būvēm */adrese/* nostiprinātas *O.Z., A.G.* un *N.M.* (*lietas 42., 99., 100.lapa*).

[4.2.3] Ar Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2003.gada 16.jūnija lēmumu noteikts nekustamā īpašuma */adrese/* lietojuma tiesības personālservitūts uz laiku līdz 2013.gada 31.decembrim, tiesību ieguvējs SIA „Tērauds, metāls un konstrukcija", pamats 2003.gada 14.marta līgums par personālservitūta nodibināšanu (*lietas 55., 56. un 100.lapa*).

[4.2.4] 2007.gada 7.martā Rīgas pilsētas Īres valdē saņemts *I.V.* mātes *A.T.* iesniegums, kurā lūgts risināt situāciju, kas saistīta ar Nama neapsaimniekošanu. Dzīvokli Nr.14 Namā īrē *I.V.* ar diviem skolas vecuma bērniem. Ilgstoši 3 gadu laikā minētajam dzīvoklim nav nodrošināta ūdens padeve un nedarbojas kanalizācija (*lietas 40.lapa*).

[4.2.5] No 2007.gada 12.aprīļa akta (*lietas 41.lapa*) izriet, ka 2007.gada 12.aprīlī Rīgas pilsētas īres valdes locekle veica vizuālo apsekošanu */adrese/*, un konstatēja, ka dzīvoklis Nr.14 atrodas avārijas mājā. Brūk sienas un trepes. Ir būveksperta atzinums par mājas avārijas stāvokli. Dzīvoklī nav ūdens un kanalizācijas. Tualete sausā. Visi citi mājas dzīvokļu iemītnieki ir izmitināti, īrniece kategoriski atsakās pāriet uz citu dzīvokli, kuru piedāvā izīrētājs. Piedāvātais dzīvoklis atrodas tajā paša vietā, mājā Nr.19. Īrniece arī apsekošanas laikā atsakās atbrīvot dzīvokli, jo baidās zaudēt dzīvokļu rindu Rīgas pašvaldībā. Mājas daļa, kura nav avārijas stāvoklī, tiek apsaimniekota.

[4.2.6] Protokolos konstatēts, ka Nama īpašnieki *O.Z., A.G.* un *N.M.* dzīvokļa Nr.14 īrniekiem ilgstoši (trīs gadus) nesniedz pamatpakalpojumus (aukstais ūdens un kanalizācija) (*lietas 39. – 41.lapa*).

[4.2.7] Iestādei iesniegtajos paskaidrojumos (*lietas 54.lapa*) *O.Z., A.G.* un *N.M.* norāda, ka, pamatojoties uz zemesgrāmatā 2003.gada 12.jūnijā koroborēto līgumu par personālservitūta nodibināšanu, izīrētāja funkcijas attiecībā uz minēto namīpašumu pilda SIA „Tērauds, metāls un konstrukcija", nevis mājas īpašnieki. Pamatpakalpojumi netiek sniegti, jo Nams atrodas avārijas stāvoklī. Protokoliem nepiekrīt. Lūdz izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu bez viņu klātbūtnes.

[4.2.8] Administratīvās komisijas 2007.gada 7.augusta sēdē cietusī *I.V.* paskaidroja (*lietas 20., 22. un 24.lapa*), ka ir vienīgā Nama iedzīvotāja. Trīs

gadus īrētajās telpās nav aukstais ūdens, jo ūdens padeves caurules ziemā sasalst un plīst. Kad *A.G.* kļuva par Nama kopīpašnieku, ūdens padeves caurules tika nogrieztas. Nama kopīpašnieki piedāvā iespēju dzīvot sētas mājā un liek parakstīt īres līgumu, kura nosacījumiem cietusī nepiekrīt. Līdz šim īres maksu maksāja, taču kopš pagājušās vasaras to nemaksā.

[4.3] Lietā ir strīds par to, vai *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* ir atzīstami par LAPK 150.^{3}pantā noteiktā administratīva pārkāpuma subjektiem un vai ir pamatoti saukti pie administratīvās atbildības pēc LAPK 150.^{3}panta.

[4.4] Lēmumi pamatoti ar likuma ,,Par dzīvojamo telpu īri" 11.^{3}pantu un LAPK 150.^{3}pantu.

LAPK 150.^{3}pants (redakcijā, kas bija spēkā pārkāpuma izdarīšanas laikā) paredz administratīvo atbildību par pamatpakalpojumu nesniegšanu dzīvojamās telpas īrniekam, ja likums nosaka pienākumu sniegt šādus pakalpojumus.

No likuma ,,Par dzīvojamo telpu īri" 11.^{3}panta pirmās daļas 1.punkta un septītās daļas, kā arī 4.panta pirmās daļas izriet, ka par LAPK 150.^{3}pantā noteiktā pārkāpuma subjektu var būt tikai dzīvokļa vai dzīvojamās mājas īpašnieks, kopīpašnieki vai valdītājs, vai pašvaldība, kā arī pakalpojuma sniedzējs.

No likuma ,,Par dzīvojamo telpu īri" 8.panta izriet, ja dzīvokļa īpašums pāriet citas fiziskas personas īpašumā, jaunajam īpašniekam ir saistoši iepriekšējā īpašnieka noslēgtie dzīvojamās telpas īres līgumi arī tad, ja tie nav koroborēti zemesgrāmatā (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 23.maija spriedumu lietā Nr.SKC – 441*).

2001.gada 19.novembrī starp *I.V.* un namu pārvaldi ,,Grīziņkalns" noslēgts Īres līgums. 2001.gada 7.novembrī Namīpašums denacionalizēts *V.M.* (Namīpašuma denacionalizācijas apliecība Nr.71/334) (*lietas 12.lapa*), savukārt no 2003.gada 13.marta Namīpašuma īpašnieki ir *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.*

Tā kā *I.V.* nekad nav bijis noslēgts īres līgums par dzīvojamās telpas Namīpašumā īri ar SIA ,,Tērauds, metāls un konstrukcija" un *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* nav cēluši prasību civiltiesiskā kārtībā par Īres līguma izbeigšanu vai atzīšanu par spēkā neesošu, tad tiesai nav pamata apšaubīt Īres līguma spēkā esamību un tā saistošo spēku abām pusēm.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzina, ka *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* kā Namīpašuma īpašniekiem ir bijis saistošs Īres līgums un viņi ir atzīstami par izīrētājiem likuma ,,Par dzīvojamo telpu īri" 4.panta pirmās daļas izpratnē un par LAPK 150.^{3}pantā noteiktā pārkāpuma subjektiem.

Apstāklis, ka *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* 2003.gada 14.martā ar SIA ,,Tērauds, metāls un konstrukcija" noslēdza līgumu par personālservitūta nodibināšanu, neatbrīvo viņus no pienākuma uzturēt dzīvojamo māju atbilstoši normatīvo aktu prasībām un atbildības par šo prasību pārkāpšanu. Saskaņā ar līguma nosacījumiem SIA ,,Tērauds, metāls un konstrukcija" nav pamata atzīt par Namīpašuma izīrētāju atbilstoši likuma ,,Par dzīvojamo telpu īri" 4.panta pirmajai daļai.

Turklāt no likuma ,,Par dzīvojamo telpu īri" 4.panta pirmās daļas un 5.panta otrās daļas izriet, ka izīrētājs var būt tikai īpašnieks. Likuma ,,Par dzīvojamo telpu īri" tiesību normas attiecībā pret Civillikuma tiesību normām ir speciālas.

[4.5] Ņemot vērā, ka izskatāmajā lietā pie administratīvās atbildības par pamatpakalpojumu nesniegšanu Nama dzīvokļa Nr.14 īrniecei tiek saukti Namīpašuma īpašnieki, lietā nav nozīmes argumentam par SIA „Tērauds, metāls un konstrukcija" rīcību, piedāvājot *I.V.* citu līdzvērtīgu dzīvojamo telpu un *I.V.* atteikuma motīviem.

[4.6] Lietā ir pierādīts fakts, ka *I.V.* ilgstoši netika nodrošināts pamatpakalpojums – funkcionējoša kanalizācija un aukstā ūdens padeve.

[4.7] Lietā nav strīda, ka Nams ir avārijas stāvoklī, tādēļ tajā atsevišķu pakalpojumu sniegšana vairs tehniski nav iespējama.

Tomēr, ja ēkai ir nepieciešams kapitālais remonts, tad tas bija jāveic saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 40.panta otrās daļas noteikumiem. Šādā gadījumā *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* varēja rīkoties saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 28.^{4}panta nosacījumiem un uz šī pamata izbeigt dzīvojamās telpas īres līgumu, ierādot īrniekam un viņa ģimenes locekļiem citu līdzvērtīgu dzīvojamo telpu.

[4.8] Izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa atzina, ka *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* vaina likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 11.^{3}panta prasību neievērošanā ir pierādīta, tādējādi viņu rīcībā ir konstatējams LAPK 150.^{3}pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs.

[4.9] Tiesas sēdē *O.Z.*, arī kā *A.G.* un *N.M.* pārstāvis, norādīja, ka lietā pastāv pamats administratīvā pārkāpuma lietvedības izbeigšanai, jo nav ievērots noteiktais termiņš administratīvā soda uzlikšanai.

LAPK 37.panta pirmā daļa noteic, ka administratīvo sodu var uzlikt ne vēlāk kā četru mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs – četru mēnešu laikā no tā atklāšanas dienas (..).

Izskatāmā gadījumā protokoli sastādīti 2007.gada 6.jūlijā, kas arī ir uzskatāms par administratīvā pārkāpuma atklāšanas brīdi, savukārt Lēmumi pieņemti 2007.gada 7.augustā, tādējādi iekļaujoties LAPK 37.panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā.

[4.10] Lēmumi *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* nosūtīti 2007.gada 19.oktobrī.

Vadoties no LAPK 276.panta pirmajā un ceturtajā daļā noteiktā, tiesa atzina, ka atbildētāja, nosūtot Lēmumus 2007.gada 19.oktobrī, ir pārkāpusi LAPK 276.panta pirmās daļas prasības.

Izskatāmajā gadījumā procesuālais pārkāpums neietekmēja Lēmumus pēc būtības, proti, minētais procesuālais pārkāpums nav ietekmējis *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* tiesības pārsūdzēt Lēmumus.

Tiesa arī atzina par nepamatotu argumentu, ka, nesaņemot Lēmumus līdz 2007.gada 17.augustam, *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* radās tiesiskā paļāvība, ka viņi pie administratīvās atbildības nav saukti. Ņemot vērā, ka *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* uz komisijas sēdēm tika uzaicināti divas reizes un abos gadījumos viņi iesnieguši rakstveida paskaidrojumus, vienlaicīgi lūdzot izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu bez viņu klātbūtnes, ka atbilstoši LAPK 276.panta ceturtajai daļai viņi varēja saņemt Lēmumus arī personīgi, viņiem nevarēja rasties paļāvība, ka, nesaņemot Lēmumus līdz 2007.gada 17.augustam, viņi nav saukti pie administratīvās atbildības.

[4.11] LAPK 17.pants paredz, ka pie administratīvās atbildības nav saucama persona, ja tā rīkojusies galējās nepieciešamības stāvoklī, nosakot virkni priekšnosacījumu, kuriem īstenojoties, personas rīcību var atzīt par rīcību galējās nepieciešamības stāvoklī.

Tiesa atzina, ka *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.*, nenodrošinot Nama īrniecei pamatpakalpojumus, nav rīkojušies galējās nepieciešamības stāvoklī.

[4.12] Ņemot vērā, ka LAPK 150.^{3}pants paredz, ka par pamatpakalpojumu nesniegšanu dzīvojamās telpas īrniekam, ja likums nosaka pienākumu sniegt šādus pakalpojumus, uzliek naudas sodu līdz piecsimt latiem, tad secināms, ka iestādei ir piešķirta rīcības brīvība soda apmēra noteikšanā un tai ir pienākums izdarīt attiecīgus lietderības apsvērumus.

Ar Lēmumiem *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* tika piemērots naudas sods Ls 200 apmērā katram.

Tiesa atzina, ka atbildētājs, lemjot par piemērojamā soda apmēru, ņēmis vērā LAPK 32.panta otrās daļas prasības, proti, atbildētājs ir vērtējis *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* vainas pakāpi un atbildību mīkstinošus apstākļus nav konstatējis, savukārt ir konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi, proti, pārkāpums ir apzināts un ilgstošs. Turklāt pārkāpums ir saistīts ar cilvēku pamattiesību – tiesību uz dzīvokli un labvēlīgu dzīves vidi – ierobežojumiem.

[4.13] Ņemot vērā iepriekš minēto un LAPK 22.pantā noteikto soda mērķi, tiesa atzina, ka *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* uzliktais sods ir pamatots, samērīgs un atbilstošs izdarītā pārkāpuma smagumam.

Izskatot administratīvo pārkāpumu lietas un saucot personas pie administratīvās atbildības, nav piemērojami privāto tiesību principi un privāttiesiskās atbildības regulējums, katra administratīvā pārkāpuma lieta ir individuāla, tās ietvaros tiek izvērtēta konkrētas personas darbības vai bezdarbības atbilstība administratīvā pārkāpuma pazīmēm, kā arī konkrētai personai piemērojamais sods, ņemot vērā tās personību, mantisko stāvokli, vainu un atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus, kā rezultātā tiek pieņemts lēmums, kas attiecas uz individuāli noteiktu personu.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 3.marta spriedumu *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* iesniedza apelācijas sūdzību, kurā papildus jau sūdzībā minētajiem norādīti šādi apsvērumi.

[5.1] No likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 8.panta izriet, ka jaunajam dzīvojamās mājas īpašniekam ir saistoši tikai iepriekšējā īpašnieka noslēgtie dzīvojamās telpas īres līgumi. Ņemot vērā, ka 2001.gada 7.novembrī Namīpašums tika denacionalizēts, tad secināms, ka Rīgas pilsētas pašvaldība Īres līguma noslēgšanas laikā nebija Nama īpašniece, kā rezultātā Īres līgumu nevar atzīt par iepriekšējā īpašnieka noslēgto dzīvojamās telpas īres līgumu un tas nav saistošs *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.*

[5.2] Tā kā līgumu ir noslēgusi persona, kurai nebija tādu tiesību, kas ir līguma absolūtas spēkā neesamības pazīme, tad tiesa nepamatoti secināja, ka Īres līgums ir saistošs *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.*

[5.3] Saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 4.panta pirmo daļu izīrētājs var būt dzīvojamās mājas valdītājs. Saskaņā ar Civillikuma 876.pantu

SIA „Tērauds, metāls un konstrukcija" ar 2003.gada 14.marta līgumu par personālservitūta nodibināšanu ieguva Nama lietojuma tiesības, tādējādi kļūstot par tās faktisko valdītāju. Līdz ar to tai nav šķēršļu pildīt izīrētāja funkcijas saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 4.panta pirmo daļu, un tās tiesības izīrēt Nama dzīvojamās telpas izriet arī no Civillikuma 1195. un 2115.panta.

[5.4] Tiesa nepareizi iztulkojusi likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 5.panta trešo daļu, jo norāde, ka dzīvojamās telpas izīrē pēc īpašnieka ieskata, nenozīmē, ka izīrētājam ir obligāti jābūt pašam īpašniekam. Īpašnieks izīrēšanas tiesības var piešķirt arī kādai citai personai, piemēram, nodibinot nekustamā īpašuma lietojuma tiesības personālservitūtu.

[5.5] Tiesa nav vērtējusi lietas materiālos esošos izrakstus no SIA „Tērauds, metāls un konstrukcija" bankas konta un SIA „Tērauds, metāls un konstrukcija" *I.V.* izrakstītos rēķinus, kas norāda, ka izīrētāja dzīvojamās telpas īres tiesiskajās attiecībās ir SIA „Tērauds, metāls un konstrukcija", nevis *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.*

[5.6] Tiesa nepamatoti atzina, ka par LAPK 37.panta pirmajā daļā noteiktā noilguma termiņa sākuma brīdi uzskatāma protokolu sastādīšanas diena. LAPK lietotais jēdziens „pārkāpuma atklāšanas diena" ir ievērojami plašāks nekā jēdziens „protokola par administratīvo pārkāpumu sastādīšanas diena", jo iespējama situācija, kad iestāde iegūst visas nepieciešamās ziņas par izdarīto pārkāpumu, bet protokolu par administratīvo pārkāpumu nesastāda.

Tiesas ieskatā, lai pārkāpumu varētu uzskatīt par atklātu, nepieciešams, lai ziņas par pārkāpumu tiktu nostiprinātas noteiktā procesuālā formā.

Ar ziņu nostiprināšanu noteiktā procesuālā formā *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* ieskatā saprotams, ka ziņas ir iegūtas tādā formā, ka tās var izmantot administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā kā pierādījumu, un saskaņā ar LAPK 243.panta otro daļu protokols par administratīvo pārkāpumu nav vienīgais pierādīšanas līdzeklis.

[5.7] Tā kā Rīgas pilsētas īres valdes priekšsēdētājs 2007.gada 12.aprīlī sastādīja un apstiprināja apsekošanas aktu un pēc tam 2007.gada 6.jūlijā sastādīja protokolus, tad pārkāpums ir uzskatāms par atklātu 2007.gada 13.aprīlī, jo par pārkāpumu iegūtās ziņas bija nostiprinātas formā, kuru gan iestāde, gan spriedumā arī tiesa atzina par pienācīgu, lai to izmantotu kā pierādījumu. Tādējādi LAPK 37.panta pirmajā daļā noteiktais noilguma termiņš aprēķināms no 2007.gada 13.aprīļa, nevis 2007.gada 6.jūlija.

[5.8] Tiesa kļūdaini par LAPK 37.panta pirmajā daļā noteiktā termiņa beigu momentu atzina Lēmumu pieņemšanas dienu – 2007.gada 7.augustu.

Par LAPK 37.panta pirmajā daļā noteiktā termiņa beigu momentu uzskatāms brīdis, kad personai faktiski uzlikts administratīvais sods. Savukārt par administratīvā soda uzlikšanas brīdi uzskatāma diena, kad Lēmumi stājušies spēkā.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 70.panta pirmo daļu administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam. Tā kā LAPK citādi neregulē lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā spēkā stāšanos, tad, nosakot Lēmumu spēkā stāšanās dienu, jāņem vērā APL 70.panta pirmajā daļā noteiktais. Ņemot vērā, ka Lēmumi nosūtīti 2007.gada

19.oktobrī, tad tie stājušies spēkā 2007.gada 26.oktobrī. Tādējādi nav nozīmes norādei, ka *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* bija iespējams Lēmumus saņemt personīgi, jo tas nemaina likumā noteikto administratīvā akta spēkā stāšanās brīdi.

[6] Rakstveida paskaidrojumos Administratīvajai apgabaltiesai iestāde norāda, ka apelācijas sūdzību neatzīst un pilnībā piekrīt spriedumā ietvertajiem tiesas apsvērumiem.

[7] Tiesas sēdē pie administratīvās atbildības saucamās personas apelācijas sūdzību un sūdzību uzturēja uz tajās minētajiem motīviem.

Iestādes pārstāvis apelācijas sūdzību un sūdzību neatzina uz Lēmumā minētajiem motīviem.

Cietusī persona *I.V.* uz tiesas sēdi nebija ieradusies, par neierašanās iemesliem nav paziņojusi. Apgabaltiesa konstatēja, ka par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots tiesību normās noteiktajā kārtībā. Uzklausot ieradušos lietas dalībnieku viedokli, apgabaltiesa nolēma izskatīt lietu bez *I.V.* piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

[8] Noklausījusies ieradušos lietas dalībnieku paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, apgabaltiesa atzīst, ka *O.Z.*, *A.G.* un *N.M.* apelācijas sūdzība ir pamatota un Lēmumi ir atceļami.

[9] Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka šajā lietā pirmās instances tiesas konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi un uz tiem balstītie secinājumi [4.1]-[4.4] ir pareizi un pirmās instances tiesas spriedumā sniegtais pamatojums minētajā sprieduma daļā ir pilnībā pietiekams. Līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa, pamatojoties uz APL 307.panta ceturto daļu, pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai minētajā daļā un atkārtoti tos pašus apsvērumus nenorāda.

[10] Lai personu varētu saukt pie administratīvās atbildības pēc LAPK 150.^{3}panta, cita starpā ir nepieciešams konstatēt, ka administratīvā pārkāpuma subjekts nav sniedzis pamatpakalpojumus dzīvojamās telpas īrniekam, ja likums nosaka pienākumu sniegt šādus pakalpojumus.

Minētās tiesību normas sastāvs prasa arī cietušās personas – dzīvojamās telpas īrnieka – tiesību aizskārumu. Apgabaltiesas ieskatā šim tiesību aizskārumam nav jābūt tikai formālam (tas ir, nav pietiekami vien konstatēt, ka persona ir īrnieks un ka pamatpakalpojums nav sniegts), bet jākonstatē reāls tiesību aizskārums – proti, vienlaicīga nepieciešamība īrniekam konkrēto pamatpakalpojumu saņemt.

Saskaņā ar LAPK 261.pantu cietušais ir persona, kurai ar administratīvo pārkāpumu ir nodarīts morāls, fizisks vai mantisks kaitējums.

Konkrētajā gadījumā lietā nav strīda par faktiem, ka iestādē ar iesniegumu par pamatpakalpojumu nesniegšanu ir vērsusies nevis pati īrniece *I.V.*, bet viņas māte; ka iestādē īrnieces vārdā viņas māte vērsusies trīs gadus pēc faktiskas pamatpakalpojumu sniegšanas pārtraukšanas; ka māja, kurā strīdus dzīvojamā telpa izīrēta, bija avārijas stāvoklī jeb faktiski nederīga dzīvošanai; ka vienīgā īrniece *I.V.* ir kategoriski atteikusies no piedāvājuma īrēt citu dzīvokli tajā pašā adresē citā mājā; kā iemeslu atteikumam atbrīvot īrēto dzīvokli 2007.gada 12.aprīļa apsekošanas aktā *I.V.* norādījusi to, ka baidās zaudēt dzīvokļu rindu Rīgas domē; īres maksājumus *I.V.* nav veikusi kopš 2006.gada vasaras.

Kā tiesas sēdē paskaidroja *O.Z.*, *I.V.* strīdus īrētājā dzīvojamā telpā faktiski nedzīvoja; vēlāk viņa saņēma dzīvokli no pašvaldības; 2010.gada nogalē māja, kurā atradās strīdus dzīvojamā telpa, nojaukta, jo tās rekonstrukcija neesot bijusi lietderīga.

Papildus apgabaltiesa ņem vērā lietā konstatēto apstākli, ka īres līgumu ar *I.V.* pašvaldība noslēgusi jau pēc tam, kad 2001.gada 7.novembrī izsniegta namīpašuma denacionalizācijas apliecība *V.M.*

Minētie apstākļi kopsakarā apgabaltiesas ieskatā norāda uz to, ka īres līguma noslēgšana un tā spēkā esamība, kā arī namīpašnieku sodīšana par pamatpakalpojumu sniegšanu *I.V.* bija vajadzīga nevis lai īres attiecības izmantotu faktiski (lai dzīvojamā telpā dzīvotu un saņemtu pamatpakalpojumus), bet kā priekšnoteikumi, lai saņemtu jaunu dzīvokli no pašvaldības. Tādējādi faktiski nav tikušas skartas *I.V.* pamattiesības – tiesības uz dzīvokli un labvēlīgu dzīves vidi.

Apgabaltiesa šādos apstākļos nekonstatē, ka ar administratīvo pārkāpumu *I.V.* ir nodarīts morāls, fizisks vai mantisks kaitējums, kā to prasa LAPK 261.pants. Papildus uz to norāda arī *I.V.* neieinteresētība šās lietas izskatīšanā, neatsaucoties uz tiesas aicinājumiem.

Ņemot vērā minēto, šajā lietā nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs, konkrēti – objektīvā puse. Līdz ar to saskaņā ar LAPK 239.panta 1.punktu lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā jāizbeidz.

Pārējiem apelācijas sūdzības argumentiem lietas izšķiršanā nav nozīmes.

[11] Pirmās instances tiesa nepietiekami pārbaudīja administratīvo pārkāpumu sastāvu pieteicēju darbībās, līdz ar to taisīja nepamatotu spriedumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 1.punktu, 286.[11]panta otrās daļas 3.punktu un 286.[14]pantu Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Atcelt Rīgas domes Administratīvās komisijas 2007.gada 7.augusta lēmumu Nr.D5728-8 (2007.gada 6.jūlija administratīvā pārkāpuma protokols Nr.VĪ-07-96-vu) par *A.G.* (personas kods */personas kods/*) saukšanu pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 150.^{3}pantu un lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā izbeigt.

Atcelt Rīgas domes Administratīvās komisijas 2007.gada 7.augusta lēmumu Nr.D5728-9 (2007.gada 6.jūlija administratīvā pārkāpuma protokols Nr.VĪ-07-97-vu) par *N.M.* (personas kods */personas kods/*) saukšanu pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 150.^{3}pantu un lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā izbeigt.

Atcelt Rīgas domes Administratīvās komisijas 2007.gada 7.augusta lēmumu Nr.D5728-10 (2007.gada 6.jūlija administratīvā pārkāpuma protokols Nr.VĪ-07-95-vu) par *O.Z.* (personas kods */personas kods/*) saukšanu pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 150.^{3}pantu un lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā izbeigt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	(paraksts)	L.Vīnkalna
Tiesneses	(paraksts)	Dz.Amerika
	(paraksts)	I.Kaļiņina

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese L.Vīnkalna
Rīgā 2011.gada 18.martā